

RAD (PRODUKCIJA)

Funkcija rada i delatnosti može se uzeti kao osnova predviđanja i projekcije ekonomskog razvoja za potrebe planiranja, ali opet u uzajamnoj zavisnosti sa svim ostalim funkcijama. Funkcija rada izražava se kroz sledeće grupe ili komplekse delatnosti:

primarne delatnosti - poljoprivreda, šumarstvo, lov...

sekundarne delatnosti - industrija, rudarstvo i građevinarstvo

tercijalne delatnosti - sve vrste usluga preko kojih se ostvaruje opremanje oganizovanog života i rada u prostoru kao celini i pojedinim podcelinama

Klasifikacije prema- uticaju na okruženje

- škodljiva, neškodljiva (aerozagađenje, buka, tlo, vode, vizuelni efekti...)
- čiste, nečiste, mirne, bučne...

prema lokacionim zahtevima

- velike površine, male površine
- lociranje uz resurse koje eksploatišu (kvantitet i kvalitet)
- lociranje uz transportne sisteme
- blizina energetske resursa
- blizina grada

Svaka od ovih grupa ima različite

- **PROSTORNE i LOKACIONE zahteve i KRITERIJUME**
- **ZASTUPLJENOST u prostoru i KVALITET njegovog angažovanja**
- **Stepen MEDJUSOBNE USKLADJENOSTI**
- **Stepen (NE)KOMPLEMENTARNOSTI sa ostalim gradskim funkcijama**

Optimizacija razvoja funkcije rada

Međuslovljenost:

- **Sektorskog razvoja i prioriteta**
- **Prostorno-fizičkog razvoja**
- **Demografskog razvoja**

Osnovni principi lociranja pojedinih funkcija – funkcija RADA

- Ne treba da bude locirana u blizini stanovanja (posebno industrija)
- Izmedju funkcije rada i stanovanja treba da je obezbedjen zadovoljavajući nivo saobraćaja, posebno javnog (pristupačnost)
- Pojedine aktivnosti rada traže povezanost uz reku, železnicu, odnosno teški transport
- Lokacije rada traže velike površine koje će omogućiti ekonomičan razvoj
- Lokacija trgovine ima ceo niz specifičnih zahteva povezanih sa maksimizacijom profita
- Posebni oblici rada (usluge, zdravstvo, školstvo) traži lociranje u blizini mesta stanovanja

Uticajni faktori

- ◎ Prirodni položaj, mikroklimat... **PRIRODNI USLOVI**
- ◎ **STVORENI USLOVI**
 - Veličina i karakter grada
 - Postojeća, nasledjena sadržina i struktura grada
 - Saobraćajne veze u gradu i na zemljištu koje dolazi u obzir za proširenje grada
 - Mogućnost ekonomične izgradnje komunalne infrastrukture
 - ...

Osnovni skupovi prirodnih faktora

Diferencijalne karaktereistike	FAKTORI	
1. Inženjersko-geo-morfološke	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.	Nagib terena Visina terena Diseciranost terena Devastiranost zemljišta Konfiguracija terena Geološki sastav tla Pedološki sastav zemljišta Fizička stabilnost tla Seizmička osetljivost Osetljivost tla

Osnovni skupovi prirodnih faktora

Diferencijalne karaktereistike	FAKTORI	
<p>2.Hidrogeološke Hidrografske</p>	<p>11. 12. 13. 14. 15.</p>	<p>Podzermne vode Vodeni tokovi Stajaće vode Plavnost zemljišta Oceditost zemljišta</p>
<p>3.Mikroklimatske</p>	<p>16. 17. 18. 19. 20. 21.</p>	<p>Osunčanost ekspozicija Temperatura vazduha Padavine Magla Relativna vlažnost Vetrovi, provetrenost</p>
<p>4.Vegetacija pejsaž</p>	<p>22. 23.</p>	<p>Autohtono zelenilo Prirodna atraktivnost</p>

- **Prirodne faktore karakteriše veoma visok stepen medjusobne uslovljenosti i medjuzavisnosti**
- **U okviru promena i izmena prirodnih uslova, što karakteriše skoro svaku urbanu sredinu, postoje razlike u kvalitetu i kvantitetu ovih izmena**
- **S obzirom na ekološke posledice, izmenjene prirodne faktore tretiramo kao faktore smanjenja kvaliteta životnih i radnih uslova u urbanom prostoru**

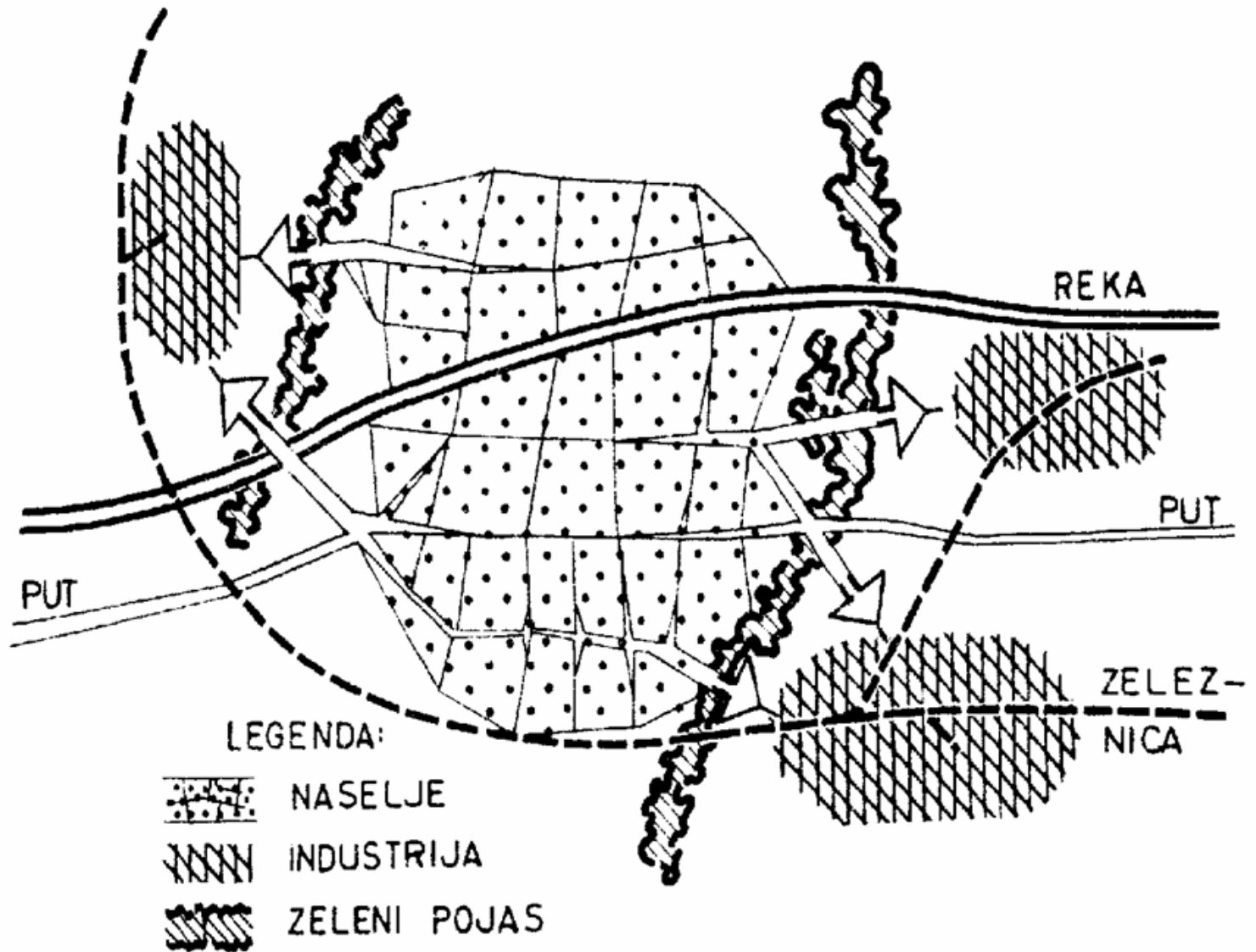
Osnovni skupovi stvorenih faktora

Diferencijalne karakteristike	FAKTORI	
1. Ekološke (smanjenje kvaliteta životnih uslova)	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.	Zagađenje vazduha Zagađenje tla Zagađenje vode Mikroklimatske promene Buka Zračenje Vibracije potresi Neprijatni mirisi Blesak
2. Demografsko- sociološke	10 11	Korisnici prostora Društvena integrisanost .

Lociranje industrije u gradskom prostoru

- **Industrija koja se može locirati u urbanoj zoni - ona koja arhitektonski i urbanistički može da se uklopi sa već postojećim strukturama, a da pri tome ne naruši postojeću prostornu i funkcionalnu koncepciju grada.**
- **One tehnologije i procesi proizvodnje, koji ne emituju nikakve emanacije u spoljnu sredinu: buku, vibracije, otpadne vode, gasove, prašinu, zračenje i drugo.**

POLOŽAJ INDUSTRIJE KOD NASELJA SA USMERENIM GRADSKIM SAOBRAĆAJEM

Uticaj prirodnih i stvorenih faktora na lokaciju industrije

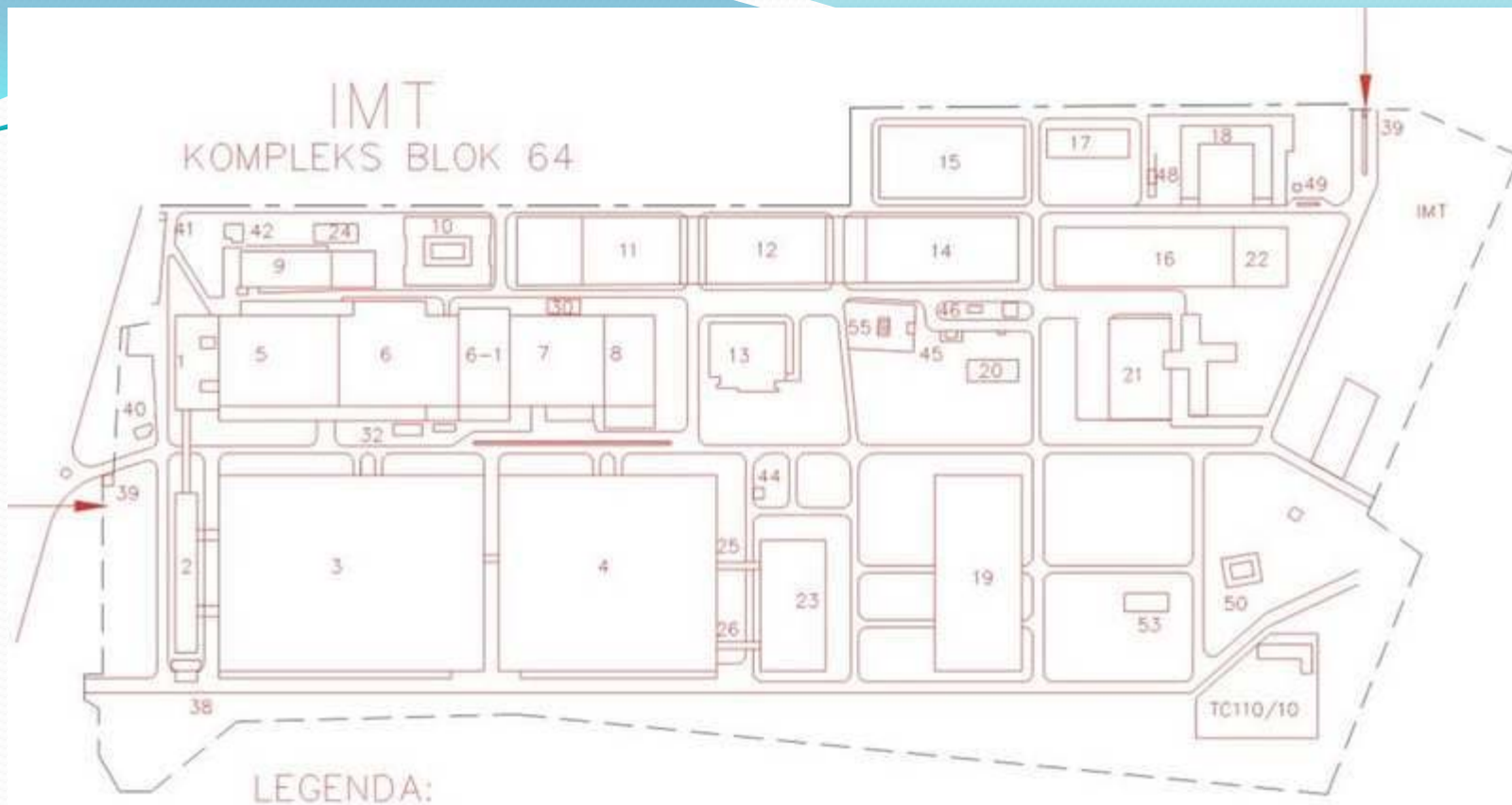
- Teren ne sme biti plavljen
- **Dovoljna količina tehnološke vode**
- **Ispuštanje otpadne vode – prečišćavanje i ispuštanje u reku uzvodno od lokaliteta**
- **Dobra saobraćajna povezanost sa gradom i koncentrisanje srodne industrije**
- **Nizvodni položaj industrije u odnosu na grad**
- **Obavezan zaštitni sloj zelenila – tampon zona**
- **Potreba za rešavanjem problema buke i deponovanja otpadnog materijala**

Industrijski kompleksi se prostorno mogu organizovati kao:

- Razudjeni paviljonski sistem, kod koga su sve zgrade izdvojene u posebne celine
- **Blok sistem, u kome su svi sadržaji u jednom zajedničkom prostoru. Blokovski sistem izgradnje zahteva ravan teren.**
- Mešoviti sistem, koji predstavlja kombinaciju prethodna dva sistema

INDUSTRIJA MAŠINA I TRAKTORA (IMT) bila je fabrika koja se nalazila na Novom Beogradu. 2018. u stečaju je kupio indijski gigant, ali ne i ovu lokaciju

1 UPRAVNA ZGRADA	1.970m ²	14 HALA ZA PROIZ. KABINA	5.527m ²	32 OBJEKAT ZA NEUTR. OTP. VODA	445m ²
2 "EONI ANEKS FAB. TRAKTORA	1.209m ²	15 HALA CEVNIH KONSTRUKCIJA	4.253m ²	38 OBJEKAT ZA LOM. STRUGOTINE	264m ²
3 HALA ZA PROIZ. TRAK. DELOVA	25.227m ²	16 TRAN. MAGACIN I KROVA'NICA	6.976m ²	39 PORTIRNICA	114m ²
4 HALA ZA MONTAŽU TRAKTORA	21.063m ²	17 NATKRIVENO SKLADI[TE	1.896m ²	40 VATROGASNI DOM	185m ²
5 HALA REMONTA I ALATNICE	5.684m ²	18 GARABA SA RADIONICOM	1.783m ²	41 PROD. REZ. DELOVA	59m ²
6 HALA MA[. OBRADJE FPM	5.683m ²	19 HALA ZA DORADU TRAKTORA	8.191m ²	42 ZGRADA SKOP-a	108m ²
6-1 HALA POGONSKIH MOSTOVA	2.480m ²	20 SKLADI[TE BOVA I LAKOVA	7.34m ²	44 SKLADI[TE GORIVA I MAZIVA	32m ²
7 HALA MONTAŽE ORUDJA	3.922m ²	21 OBJEKAT RAZVOJA PROIZVODA	4.379m ²	45 SKLADI[TE BOVA	57m ²
8 HALA MONTAŽE ORUDJA	2.146m ²	22 TRANZITNI MAGACIN-ANEKS	456m ²	46 SKLADI[TE CO2	47m ²
9 MAGACINI-CRADJE ODELENJE	2.613m ²	23 HALA-PAKERSKO	4.798m ²	48 KOLSKA VAGA	37m ²
10 OBJEKAT FINANSISKE SLUŽBE	1.957m ²	24 ZORDA SKOP-a	396m ²	49 BENZINSKA STANICA	15m ²
11 HALA TE[KIH TRAKTORA	5.579m ²	25 TUNEL ZA VEZU	294m ²	50 OBJEKAT ZA OTPR. PROIZVODA	156m ²
12 FARBARA OMS	5.308m ²	26 TUNEL ZA VEZU	347m ²	53 MAGACIN-OTPR. PROIZVODA	66m ²
13 KUHINJA SA RESTORANOM	2.405m ²	30 PODSTANICA GREJANJA	16m ²	55 REZERVUARI-PROPAN BUTAN	41m ²

Paviljonski tip – svaki proces proizvodnje odvija se u zasebnom objektu

paviljonski sistem

Hemofarm STADA
VRŠAC

Mešoviti sistem

U Indiji, u industrijskoj zoni, u blizini auto puta izgrađen je proizvodno upravni kompleks za potrebe kompanije "Grundfos".

Grundfos

3 celine –

- o proizvodni pogon sa skladištem i kancelarijama
- o administrativni blok
- o tehnički blok

Blok sistem

proizvodno - poslovni objekat
Indoadriatic Industry

Objekat je projektovan kao jedinstvena celina pravilnog oblika koji se sastoji iz pet nezavisnih funkcionalnih celina: dela dopreme sirovine, proizvodnje, dnevno-distributivnog skladišta, upravnog dela kao i bloka tehničkih prostorija.

